

Oudste zoon Christiaan was fan van de serie **Flikken Maastricht**. Hij tekende vaak **de hoofdrolspelers**.

» Intussen merkt de omgeving van het gezin op dat het niet goed gaat met het zusje en de broertjes van Christiaan. School meldt dat ze worden verwaarloosd. Ze hebben vette haren, ongepoetste tanden, vieze nagels, stinkende kleren. Ook ambulancepersoneel dat Daniëlle voor controle naar het ziekenhuis brengt, slaat alarm bij het zien van het vervuilde huis.

Schoonmaakhulp

Daarop volgt een overleg bij de gemeente Zoetermeer, in februari 2015. Hulpverleners constateren dat de ontwikkeling van de kinderen in het gezin is. Ze moeten volgens hen onder toezicht van jeugdzorg worden geplaatst. Het gezin krijgt een hulpverlener toegewezen van de William Schrikkergroep, een jeugdzorginstelling die is gespecialiseerd in de zorg voor licht verstandelijk beperkten. Deze specialist bezoekt het gezin in maart en stelt vast dat van alle kanten hulp nodig is. Voor lange tijd. Ondersteuning bij persoonlijke hygiëne, bij het aankleden van de kinderen, bij de administratie. De specialist vraagt de gemeente om vijftien uur maatschappelijke hulp per week, en vijftien uur schoonmaakhulp.

De gemeente, verantwoordelijk voor de hulp aan burgers via de wet maatschappelijke ondersteuning (wmo), volgt het advies slechts voor de helft op. De wmo-ambtenaar die het huis bezoekt vindt zeven uur schoonmaak en zeven uur maatschappelijke hulp per week genoeg. Het wordt maar voor vier maanden vergoed. Wie weet kan het gezin de draad daarna zelf weer oppakken.

Zo denkt moeder Daniëlle er zelf ook over. Zij redt het allemaal prima, zegt ze. Haar kinderen zien er best schoon uit. En dat het huis stinkt, ligt niet aan haar of haar gezin, maar aan de schimmel onder het huis. Haar grootste wens blijkt, desgevraagd, niet een schoon huis te zijn en ook niet het wegwerken van de schulden. Haar wens is dat haar nichtje eens komt logeren. En dat ze als gezin op vakantie kunnen. Echt, Daniëlle bokst het thuis verder wel voor elkaar.

Wethouder Mariëtte van Leeuwen van Zoetermeer (jeugdzorg, Lijst Hilbrand Nawijn) wil om privacyredenen niet veel kwijt over dit gezin. Maar verbaasd is ze niet, dat de gemeente het oordeel van de specialist terzijde heeft geschoven. „Wat een professional vindt en wat een gezin vindt, hoeft niet altijd hetzelfde te zijn.” Wat weegt zwaarder? Dat kan Van Leeu-

wen niet zo zeggen. Maar ze vindt de stem van de ouders in elk geval „heel belangrijk”. „Ik ben zelf moeder, dan denk ik van ja: ouders weten vaak wel waar ze het over hebben.”

Vaak wel - maar voor licht verstandelijk beperkte ouders liggen de zaken meestal anders, zegt Hendrien Kaal, lector licht verstandelijke beperking aan de Hogeschool Leiden. Deze mensen hebben vaak een gebrek aan inzicht in hun eigen problemen, stelt zij. „Ze doen zich geregeld sterker voor dan ze zijn. Dan kopiëren ze bijvoorbeeld het jargon van de hulpverlener, zonder volledig te begrijpen wat het betekent.” Dat was bij Daniëlle volgens hulpverleners ook het geval. Kaal: „Als je na kort contact besluit dat iemand wel iets kan, kun je de plank flink misslaan.”

Een gemeente die gespitst is op het aanboren van eigen kracht en een moeder die niets liever wil dan haar eigen kracht betonen. Een volmaakte match, met als resultaat: te weinig

Dat het huis stinkt, ligt volgens moeder aan de schimmel onder het huis

hulp? „Dat zou zich in dit gezin inderdaad kunnen hebben voorgedaan”, erkent een ambtenaar van de gemeente Zoetermeer die over jeugdzorg gaat.

Medische verwaarlozing

Het is vermoedelijk een abces op zijn borst dat Christiaan fataal wordt. In de ochtend van de 21ste april ligt hij bewegingloos in bed. Zijn moeder en stiefvader durven de ambulance niet te bellen. Ze vrezden de hoge ziekenhuisrekeningen voor hun onverzekerde zoon. Drie kwartier later bellen ze toch. Christiaan is niet meer te reanimeren. De geïnfecteerde wond heeft vermoedelijk geleid tot bloedvergiftiging. De forensisch arts zal concluderen dat medische verwaarlozing een rol heeft gespeeld.

Een paar uur na de vondst van het lichaam belegt de burgemeester van Zoetermeer, oud-VVD-Kamerlid Charlie Aptroot, een spoedoverleg met alle betrokken hulpverleners. Als Aptroot de details rond Christiaans dood te horen krijgt, is zijn eerste reactie volgens aanwezigen: „Oh nee, als de media hier maar niet achter komen.” Zijn ambtenaren beginnen meteen Twit-

ter en Facebook af te speuren, om te zien of het voorval is opgemerkt. Nee, stellen ze vast, niemand weet ervan. En dat moet zo blijven, zegt Aptroot. Het moet helemaal stil worden rond dit gezin. In een reactie zegt de gemeente dat de burgemeester wilde voorkomen dat het gezin in deze kwetsbare situatie aan de deur door media zou worden lastig gevallen.

Na dit overleg staat Zoetermeer wel open voor het vergoeden van de hulp waar de professionals al voor Christiaans dood om verzochten. Het kan niet op: verdubbeling van het aantal uren maatschappelijke ondersteuning, schoonmaakhulp, een persoonlijk verzorger, opvoedondersteuning, een bewindvoerder voor de financiën - bij elkaar veertig uur hulp per week. En, om te beginnen, een eenmalige grondige schoonmaakbeurt.

Alle betrokkenen zijn het er achteraf over eens dat te laat is ingegrepen. Dat dit gezin eerder intensieve, specialistische jeugdzorg nodig had gehad in plaats van alleen lichtere, vrijblijvende hulp, zoals maatschappelijke ondersteuning. De aandacht die er was, bleek bovendien versnipperd: de school deed iets, de woningcorporatie, de schoonmaakhulp. De samenwerking tussen de betrokken instanties deugde niet, concludeert wethouder Mariëtte van Leeuwen. „Men kon elkaar niet vinden op het moment dat dat heel erg nodig was. Dat is voor ons een waker die keihard is afgegaan.”

De gemeente zelf had eind 2014 de schoonmaakhulp niet moeten laten gaan, zegt de wethouder. „Ook wij hebben toen niet als terriër in hun nek gehangen om ervoor te zorgen dat dit gezin de hulp kreeg die het nodig heeft.” Van Leeuwen noemt dat „een leerpunt”. De Inspectie Jeugdzorg onderzoekt de zaak.

Bijna vijf maanden na de dood van Christiaan sturen hulpverleners bijna het hele huishouden aan. Elke ochtend hijsen ze de kinderen in schone kleren, zorgen dat ze een appel mee krijgen naar school. Ze helpen met tandenpoetsen en douchen. Elke avond moet moeder haar begeleider een foto sturen van wat ze heeft gekookt. Zelfs de boodschappen doet het gezin niet zelf. „Het is niet anders”, zegt een van de hulpverleners. „We moeten accepteren dat sommige gezinnen het nooit zullen redden op eigen kracht.”

De volledige namen van de in dit artikel bij de voornaam genoemde moeder en zoon zijn bij de redactie bekend.

OVERPEINZINGEN

1819

Ongestoorde vrijheid

In *Het Parool* van 21 september staat een interessant artikel van Marc Kruyswijk over het wachten. We besteden ongeveer een jaar van ons leven aan deze 'frustrerende vorm van tijdverspilling'. In de supermarkt, voor het loket, in de file, op het station, voor de bioscoop - overal sta je in de rij op je beurt te wachten.

Goed beschouwd is het een verbeuzeling van je tijd. Maar laten we niet wanhopen. Er zit verbetering in.

Overall is de hyperautomatisering in aantocht. „Over tien jaar loop je met je karretje en al door een poortje, waarmee je gelijk hebt afgerekend”, aldus Gerard Rutte, een 'supermarkdeskundige' die in het stuk aan het woord komt.

In deze tijd leven we al vrij snel maar het kan nog veel sneller. Er komt een ogenblik waarop de laatste wachtende ter wereld van die vloek zal worden bevrijd. Iedereen op al zijn wenken bediend, mensheid gelukkig.

Wachten is een non-bezigheid tussen twee activiteiten die je hoe dan ook als onvermijdelijk beschouwt. Er is een ruimte in de tijd waarin je geen doel hebt en gedwongen bent niets te doen omdat er geen andere keus is.

Sommige bedrijfstakken en beroepen hebben een speciale ruimte ingericht om die doelloze periode dragelijk te maken. Dokters en tandartsen hebben een wachtkamer waar je soms een paar medepatiënten kunt bezichtigen en vaak ligt er lectuur, soms van een genre dat je in je dagelijks leven niet onder ogen krijgt.

Deelnemen aan leuk hoort tot de meest dwingende verplichtingen van deze tijd.

De eerste klas-wachtkamer van het Centraal Station in Amsterdam is een ruimte waar ik voor mijn plezier zit terwijl ik een croquet eet. Mijn tandarts heeft zich gespecialiseerd in lectuur over geschiedenis en architectuur. Ook een pleziertje. En ik ken een ziekenhuis waar de wachtende patiënt zich met de *Privé* en dergelijke lectuur kan vermaken. Een andere wereld, je kijkt ervan op.

Terwijl de wachtende mens wordt beziggehouden door wat er straks voor hem zal aanbreken, beseft hij niet dat hij een periode van de grootst mogelijke vrijheid beleeft. Hij is al wachtend van alle verplichtingen bevrijd, natuurlijk binnen de beperkingen van zijn ruimte, maar dat in aanmerking genomen kan hij doen wat hij wil. Hoeft niet naar zijn werk, niet naar zijn familie. Terwijl hij daar ligt, zit of staat is hij een vrij mens en hij kan zijn gedachten de vrije loop laten.

Je kunt zo'n tijdsbestek van vrijheid ook organisatorisch vastleggen. Dat heet vakantie en al lang geleden zijn we erin geslaagd, de vrijheid die we dan hebben, vol te proppen met amusement, fun, sport, alles wat leuk wordt genoemd. Vakantie is bevrijd zijn van het dagelijks werk. In plaats daarvan gaan we ons van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat vermaken. Het leuk hebben. Het deelnemen aan leuk hoort tot de meest dwingende verplichtingen van deze tijd.

Als ik naar buiten kijk zie ik een enkele keer iemand voorbij slenteren, een jongetje van een jaar of tien, een man van in de tachtig. Ze hebben geen haast, geen doel, ze zijn in hun gedachten verdiept en niemand weet waar ze naartoe gaan en wat ze denken. Beseffen ze dat ze daarmee een toestand van maximale vrijheid hebben bereikt? Het zal hun een zorg zijn. Al slenterend zijn ze diep tevreden. Ze wachten op niemand en niemand wacht op deze twee. Ze zijn volkomen vrij, zolang het slentertraject duurt.

S. Montag

Advertentie

Groot aanbod reizen naar MAROKKO

Fly-drives en rondreizen met privé chauffeur, o.a. de Koningssteden, Atlasgebergte en Sahara. Ook trekking, strand en stedenarrangementen.

MARRAKECH

Speciale aanbieding! 3/4/5 dgn v.a. € 295,- p.p.

tel: 085 2738113
www.styleinmaroc.nl
info@styleinmaroc.nl

style
in MAROKKO